

Handläggare
Elisabeth Forsberg Uvemo
Telefon: 08-508 33 010**Till**
Utbildningsnämnden
2016-08-18

Trygghetsåtgärder i skolan

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr 106-711/2016.

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Tony Mufic
Utbildningsdirektör

Inger Pripp
Grundskoledirektör

Jan Holmquist
Gymnasiedirektör

Sammanfattning

En remiss har inkommit från kommunstyrelsen som gäller motion (2016:47) om trygghetsåtgärder i skolan. I motionen anges att anmälningarna om hot och våld mot såväl skolpersonal som mot elever har ökat samt att Stockholm stads brukarundersökningar visar att eleverna själva i stor utsträckning svarar att det är otryggt i skolan. Motionärerna pekar också på att lärare upplever att de hotas med anmälningar från elever och föräldrar när de försöker upprätthålla ordning.

Utbildningsnämnden föreslås få i uppdrag att ta fram förtydligade riktlinjer för hur skolorna ska arbeta med trygghet och studiero, säkerställa att skolorna har fungerande ordningsregler, ta fram riktlinjer för hur skolorna ska kommunicera med föräldrar vid regelöverträdelser samt inrätta en central funktion, Trygghetsakuten, dit skolor kan vända sig för stöd och råd.

Utbildningsförvaltningen ställer sig i huvudsak positiv till de föreslagna åtgärderna och redovisar på vilket sätt förvaltningen stöttar skolorna i arbetet med trygghet och studiero.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom grundskoleavdelningen i samarbete med gymnasieavdelningen.

Bakgrund/Ärendet

Lotta Edholm (L) och Jan Jönsson (L) skriver i motionen att anmälningarna om hot och våld mot såväl skolpersonal som mot elever har ökat samt att Stockholm stads brukarundersökningar visar att eleverna själva i stor utsträckning svarar att det är otryggt i skolan. Motionärerna pekar också på att lärare upplever att de hotas med anmälningar från elever och föräldrar när de försöker upprätthålla ordning.

Utbildningsnämnden föreslås få i uppdrag att ta fram förtydligade riktlinjer för hur skolorna ska arbeta med trygghet och studiero, säkerställa att skolorna har fungerande ordningsregler, ta fram riktlinjer för hur skolorna ska kommunicera med föräldrar vid regelöverträdelser samt inrätta en central funktion, Trygghetsakuten, dit skolor kan vända sig för stöd och råd.

Förvaltningens synpunkter

Att en trygg och inspirerande arbetsmiljö är viktig för elevers och skolpersonals prestationer är ställt utom allt tvivel och därför arbetar förvaltningen kontinuerligt med olika insatser för att säkerställa att skolorna har de bästa förutsättningar för en god arbetsmiljö.

Staden har idag ett antal instrument för att mäta hur skolpersonal och elever upplever sin arbetsmiljö i skolan. Dessa instrument mäter sinsemellan olika saker, men kan sammantaget ge en lägesbild.

Analys av befintlig statistik

I RISK, stadens incidentrapporteringsverktyg, anmäls olika typer av oönskade incidenter på skolan. Hot och våld är en av kategorierna och anmälan kan avse hot och våld mot såväl personal som mot elever. Syftet med RISK är att staden ska kunna kartlägga och genomföra riktade insatser på de områden som identifieras. Antalet anmälningar i RISK om hot och våld har successivt ökat i takt med att informationsinsatserna om just vikten av att anmäla i RISK har intensifierats. Förvaltningen avser att under hösten genomföra en

analys av statistiken i RISK, tillsammans med medarbetar- och brukarundersökningar, anmälningss Statistik, Stockholmsenkäten och beslut från regelbunden tillsyn, i syfte att kartlägga var stödbehov finns och prioritera resurser utifrån resultatet.

Stöd från utbildningsförvaltningen

I förvaltningens webbportal Pedagog Stockholm finns styr- och stödmaterial samlat under rubriken ”Trygghet och studiero”. Där finns nationella styrdokument samlade liksom stödmaterial framtagna av utbildningsförvaltningen. Bland dessa kan nämnas ”Hot och våld i skolan”¹ samt ”Väpnat våld i skolan – hur skolor kan agera om det händer”². Här finns också riktlinjer för hantering av elevers frånvaro, arbete med elevhälsa, skyddade personuppgifter samt för samverkan med socialtjänsten. Förvaltningen avser också att uppdatera materialet ”Trygghet och studiero – riktlinjer för arbetet i Stockholms stads skolor” under hösten.

Grundskole- och gymnasieavdelningen tillhandahåller skoljuridiskt stöd för rektorer och skolledningar i såväl anmälningssärenden som i ärenden som rör disciplinära åtgärder och annan myndighetsutövning. Detta fungerar som den föreslagna trygghetsakuten. Skolledningar och andra nyckelpersoner erbjuds kurser i skoljuridik där en av tre moduler ägnas åt trygghet och studiero. Den skoljuridiska funktionen och grund- och gymnasiecheferna har regelbundna avstämningar om läget i respektive område. På så sätt fångas signaler upp om eventuellt behov av riktat stöd till skolenheter.

Stadens skolor gör, med stöd av central förvaltning, ett omfattande arbete varje år med att främja likabehandling och kartlägga och motverka diskriminering och trakasserier. Utöver det ordinarie arbetet tillkommer dessutom ett extra anslag för arbete kring värdegrund, normkritik och HBTQ-frågor som möjliggör föreläsningar och utbildningar på skolorna.

Grundskoleavdelningen tillhandahåller en checklista inför den årliga resultatdialogen. Syftet med checklistan är att säkerställa att de planer och riktlinjer som måste upprättas varje läsår finns aktuella på skolan. Bland dessa återfinns skolans ordningsregler.

¹ ”Hot och våld i skolan” (2014), Stockholms stad

² ”Väpnat våld i skolan – hur skolor kan agera om det händer” (2014), Skolverket, <http://www.skolverket.se/publikationer?id=3284>

Kommunikation med vårdnadshavare

Samverkan mellan skolan och vårdnadshavarna är ett viktigt fundament i såväl skollag som läroplan och skolans kommunikation med vårdnadshavare är reglerad i flera författningar. I skollagen ställs krav på kommunikation med vårdnadshavare och föräldrar runt såväl elevens kunskapsutveckling som i fall av disciplinära åtgärder och annan myndighetsutövning. Även förvaltningslagen formulerar parternas rätt till insyn och information i ärenden som rör dem. Grundskoleavdelningen har i sina skoljuridiska kurser ägnat en modul åt skolan och vårdnadshavarna där deltagarna informeras om gällande rätt och har möjlighet att diskutera olika scenarion och dilemman. Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att utveckla formerna för kommunikation med vårdnadshavare. Ett exempel är det sms som direkt går ut till vårdnadshavare om en elev har ogiltigt frånvaro.

Kommunikationsenheten som ansvarar för nyhetsbrevet Fredag! tar fram ett särskilt nyhetsbrev med fokus Skolstart mot slutet av sommaren. Där publiceras en checklista som förtydligar vilken information skolorna förväntas ge föräldrar i samband med terminsstarten. Nyhetsbrevet med tema Skolstart innehåller länkar till stödmaterial om värdegrundsarbete på Pedagog Stockholm, stadens riktlinjer för trygghet och studiero, anvisningar för frånvaro- och sjukanmälan, ledighetsansökan samt goda exempel på förväntansdokument som kan vara skolorna behjälpliga i samverkansarbetet med föräldrar. Information riktas till rektorer för såväl grundskolorna som gymnasieskolorna.

Förvaltningen anser att detta stöd bör vara tillräckligt.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Beslutet justeras omedelbart.

Bilaga

Motion (2016:47) Trygghetsåtgärder i skolan.